

Let izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 3, 3 mesece L 22, 6 mesecev L 38, celo leto L 75, v inozemstvu mesečno L 6.50 vrd. - P. - Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kol. - za trgovske in obrtno oglašje L 1, za omenitnice, zabvalne, ... na prvi strani L 2.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telef. 11.57. Dopisi naj si pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. - Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, l. n. - Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Kriza na Grškem

Notranje politično življenje grške države se je v povojni dobi razvijalo v znamenju večne se ponavljajočih kriz in več ali manj razburjivih dogodkov. Boji med monarchisti in republikanci, boji med parlamentarnimi strankami in vojaškimi krogi, boj med diktaturo in demokracijo, vesti o grožnjah in spletkah vlastoželjnih generalov - vse to je od časa do časa vzbujalo ponovno pažnjo javnosti v drugih evropskih državah. V zadnjem času pa je izgledalo, da se notranji položaj v grški republici bliža svoji konsolidaciji. Po dolgi homatiji in parlamentarnih poizkuhi, ki so sledili padcu diktatorja Pangalosa, se je posrečilo Zaimisu sestaviti vlado, ki je začela razvijati živahno delovanje na političnem in na gospodarskem področju. Vključno strankarskim razprtim je parlament odobril v manj kot 14 dneh vse zakone glede stabilizacije grške valute. Novi emisijski zavod je že začel delovati. Celo družba narodov se je pohvalno izrazila o delu, ki ga je bila izvršila Zaimisova vlada za gospodarsko in finančno obnovitev dežele.

Nova grška vlada

ATENE, 28. Zaimis, ki mu je predsednik republike Konduriotis poveril mandat za sestavo nove vlade, je izvršil svoje naloge. Do sedaj se ni znana lista novih ministrov, toda, kakor se zadržuje, Zaimis lahko računa na podporo Venizelosa, ki je aktivno posegel v politično življenje na Grškem.

Novo zasedanje ministrskega sveta

Poročilo načelnika vlade RIM, 28. V palači Viminale se je danes dopoldne ob 10. sestel pod vodstvom načelnika vlade on. Mussolinija ministrski svet. Navzočni so bili vsi ministri in državni podtajnik notranjega ministrstva on. Giunta.

Še nikakih vesti o „Italiji“

«Città di Milano» je odplula proti severu - Norveška se udeležila rešilne akcije - Lützwow bo raziskal z zrakovlovo Svalbardsko otočje KING'S BAY, 28. V soboto zvečer je potekel skrajni rok, ki je bil določen za izčrpanje bencina na zrakovlovi «Italia». S tem je močno podkrepljena domneva, da se je zrakovlov ponesrečil, ali pa, da je bil prisiljen pristati na kakem neobjudenem ozemlju oziroma na ledenih. Sicer se v tem poslednjem slučaju ni bati katastrofe, ker je bila ekspedicija popolnoma pripravljena na tak prisilen pristonek in je v tem oziru vsestransko preiskrbljena za prezimitev in bivanje na ledenih ki tudi preko enega leta. Nerazumljivo pa je dejstvo, da je zrakovlovna oddaja radiopostaja prenehala s poročili, ko ima zrakovlov še pomožni oddajni aparat, s katerim bi bil lahko javil svoje neprilike ali pa celo skrajni S. O. S.

Po demonstracijah v Jugoslaviji

Odmevi v Rimu in po drugih italijanskih mestih - Italija zahteva zadoščenje - Jugoslovska vlada uvedla preiskavo radi dogodkov v Splitu

Uradno poročilo

Agencija «Stefani» poroča: Glasom prvih uradnih vesti, ki jih je prejelo zunanje ministrstvo se je dogodilo v Šibeniku in Splitu naslednje: Dne 25. maja, okrog 21. ure, se je poskušalo približno 200 demonstrantov približati sedežu podkonzulata v Šibeniku. Ker se jim to ni posrečilo, so se napotili proti stanovanju podkonzulata, ki je v vili «Savoja». V odsotnosti podkonzula, ki je bil v Splitu, so demonstrantje vdrl v vrtil v hiši je bila le podkonzulova mati z nekaj povabljenici. Demonstrantje, ki niso mogli vdreti v poslopje so razbili s kamnjem vse šipe do tretjega nadstropja ter poškodovali vrata. Odstranili so se spet proti sredini mesta, razbili šipe na šoli društva «Lega Nazionale» in na hišah nekaterih Italijanov. Poškodovali so tudi sedež paroplovne družbe «Puglia» in prostore dalmatinske eskomptne banke.

Protestne demonstracije v Rimu in drugod

RIM, 28. Danes ob 11. dopoldne se je zbralo okrog 1500 visokošolcev na dvorišču rimskega vseučilišča, odkoder so odkarali v več gručah pred jugoslovske poslanstvo. Pred poslanstvom so radi izgrediv v Splitu priredili protestne demonstracije. Demonstrantje so hoteli vdreti v poslopje poslanstva, toda močni oddelki vojaštva so jim preprečili njihovo namero. Po nadaljnjih demonstracijah so se dijaki povrnili na univerzo. Slične demonstracije so se odigrale tudi v Bariju in Reggiju Calabria.

Kaj pravijo rimski listi

RIM, 28. Vsi današnji rimski listi prinašajo daljša poročila o protitalijanskih demonstracijah, ki so se odigrale v raznih jugoslovskih mestih radi odločitve vlade, da se nettunske konvencije predložijo narodni skupščini v ratifikacijo. Svojnoročilo dodajata «Giornale d'Italia» in «Lavoro d'Italia» naslednja komentarja: «Italijanski narod sprejema,» pravi «Giornale d'Italia», «sicer mirno, toda s potrebno pozornostjo vesti o protitalijanskih demonstracijah, ki so se vprizorile in se še vprizarjajo v dalmatinskih mestih, ki jih je zasedla Jugoslavija. Te demonstracije so se pričele takoj po seji beograjskega ministrskega sveta, ki je sklenil predložiti nettunske predloge narodni skupščini v ratifikacijo in tako poravnati enega političnih dolgov, ki jih dolguje kraljevina SHS Italiji. Protitalijanske demonstracije, ki se vprizarjajo tik pred glasovanjem narodne skupščine, imajo dvojen pomen: pričajo o učinkih neprestane protitalijanske gonje, ki se vodi v kraljevini SHS baš v onih pokrajinah, v katerih bi se morali izvajat nettunski dogovori in ovirajo tedaj v praktičnem življenju izvajamo dogovorov. Pred seboj imamo torej dokaz o duševnem razpoloženju, ki je bilo v Jugoslaviji umetno ustvarjeno proti Italiji pod vplivom protitalijanske politike, za katero je bila jugoslovska vlada doselej neposredno odgovorna, medtem ko čuti narod danes vso težo in nadležne posledice take politike. Epizode teh demonstracij, katerih težke podrobnosti bo treba še natančno ugotoviti radi potrebnega zadoščenja, se bodo primeru ocenile tudi v inozemstvu kot merilo za stanje onih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo, ki se je namenoma ustvarilo v Beogra-

Uradno poročilo

du. Vsekakor je treba jasno ugotoviti, da Italija nikoli ne bo dopustila, da žalijo odgovorni ali neodgovorni elementi na tujem ozemlju njeno zastavo, njene zastopnike in njene sorojake, in bo radi tega zahtevala takojšnje zadovoljivo zadoščenje.» «Lavoro d'Italia» pa pravi v svojem komentarju, da italijanski tisk in italijansko javno mnenje, kakor se povdarja v znanem članku uradnega glasila fašistske stranke, ne postopata nekorektno proti Jugoslaviji, kar pa se ne more trdit o jugoslovskem tisku in jugoslovskem javnem mnenju. Sedaj, ko se je beograjska vlada odločila predložiti nar. skupščini v ratifikacijo nettunske dogovore, ki tvorijo «conditio sine qua non...» za obnovitev dobrih odnošajev, se je protitalijanska gonja znova razveljala in ne pozna nikakršnih meja. «Najprijetnejše bojšče», nadaljuje list, «je Dalmacija, na katere usodo in mučenitvo Italija nikoli ne bo pozabila, polna poklicnih agitatorjev, ki ščuvajo prebivalstvo k mržnji proti naši naciji. V Ljubljani in Zagrebu, glavnih mestih dežel, ki sta zalagali armado slovenskega generala Borojeviča z najboljšimi vojniki, se odigravajo slični prizori. Fanatične tolpe pod vodstvom najslabših pocestnih elementov napadajo naše konzulate in si odpirajo široke vrzeli med kordoni stražnikov, ki... ne stražijo. Udirajo se vrata, razbijajo se šipe in žalijo se dostojanstva Italije.» «Lavoro d'Italia» zaključuje svoj kratki komentar z opominom, da to ni ravno najboljša priprava za prijateljsko sodelovanje med obema državama. Italijanski narod ima sicer zdrave žilve, toda za norca se ne da imeti.

Protestne demonstracije

RIM, 28. Danes ob 11. dopoldne se je zbralo okrog 1500 visokošolcev na dvorišču rimskega vseučilišča, odkoder so odkarali v več gručah pred jugoslovske poslanstvo. Pred poslanstvom so radi izgrediv v Splitu priredili protestne demonstracije. Demonstrantje so hoteli vdreti v poslopje poslanstva, toda močni oddelki vojaštva so jim preprečili njihovo namero. Po nadaljnjih demonstracijah so se dijaki povrnili na univerzo. Slične demonstracije so se odigrale tudi v Bariju in Reggiju Calabria.

Italijanski poslanik protestiral pri jugoslovskega vladil

BEOGRAD, 28. Radi protitalijanskih demonstracij v Ljubljani, Splitu in Šibeniku je italijanski poslanik v Beogradu general Bodrero odločno protestiral pri jugoslovskega vladil. Današnja «Pravda» poroča, da je italijanski poslanik Bodrero tekom današnjega dne posetil pomočnika zunanjega ministra

Bakotiča in mu sporočil protest italijanske vlade radi protitalijanskih manifestacij v Splitu, Šibeniku in drugih jugoslovskih mestih.

List pravi, da jugoslovskega krogi obžalujejo te incidente in da zatrjujejo, da želi jugoslovska vlada napram Italiji voditi miroljubno in prijateljsko politiko in da je baš radi tega sklenila predložiti narodni skupščini nettunske konvencije v ratifikacijo.

Preiskava v Splitu

SPLIT, 28. Danes je sodna komisija po nalogu notranjega ministra pregledala vse italijanske trgovine, ki so jih v soboto demolirali demonstrantje, in ocenila povzročeno škodo. Preiskava radi izgrediv se z vne mo nadaljuje.

Italijansko-turška pogodba

o nevtralnosti in arbitraži bo podpisana jutri v Rimu ANGORA, 28. Italijanska in turška vlada sta se sporazumeli glede podpisa pogodbe o nevtralnosti in arbitraži. Pogodba bo podpisana v Rimu, dne 30. t. m. ob 17. uri. Podpisaja jo bosta načelnik vlade in turški poslanik pri Kvirinatu.

Povratak kralja in kraljice v Rim

RIM, 28. Včeraj dopoldne ob 8.45 se je povrnila kraljica iz Turina v prestolnico. Danes zjutraj se je povrnil tudi kralj v spremstvu princzin Mafalde in Ivane. Z istim vlakom je prišel v Rim tudi finančni minister grof Volpi.

Zaključitev konferencie

med jugoslovske in čehoslovske parlamentarne delegacije CETINJE, 28. Jugoslovska in čehoslovska parlamentarna delegacija sta tu zaključili svoje delo. Novinarjem je predsednik jugoslovske delegacije Mihajlović izjavil, da so posvetovanja med zastopniki obeh narodov obrodila mnogo več uspehov, kakor je bilo prvotno pričakovano. Predsednik čehoslovske delegacije dr. Uhlir pa jim je izjavil, da je treba sprejeti resolucije čim prej realizirati. Zelo pohvalno se je izrazil o jugoslovskem tisku, ki je med posvetovanji dokazal, da stoji na dostojni višini. Parlamentarni delegaciji sta se nocoj odpravili v Ketor. Zastopniki čehoslovskega parlamenta se bodo preko Splita in Sušaka povrtni v domovino.

Jugoslovskega kralja v Skoplju

Konferencie ministrov v Beogradu BEOGRAD, 28. Iz Skoplja poročajo, da je včeraj ob 18. uri kralj v spremstvu ministra agrarne reforme dr. Andrića posetil koloniji na Dušanovu in v Kumanovu. Danes dopoldne ob 9.45 je kralj posetil komandanta III. armije generala Milovanovića, metropolita Varnavo, predsednika oblastnega odbora Popovića in velikega župana Naumovića.

Izredni občni zbor jugoslovskega profesorskega društva

BEOGRAD, 28. Včeraj in danes je zasedal izredni kongres profesorskega društva. Včeraj je prisostvoval kongresu tudi minister prosvete Grol, ki je v daljšem govoru obrazložil svoja stremeljenja, da se zadosti vsem potrebam srednjega šolstva in zahtevam profesorjev.

Vilna proglašena za glavno mesto Litve

BERLIN, 28. Litvanski «Uradni list» je objavil dekret, s katerim se doprinašajo državni ustavi radikalne spremembe. Najvažnejša izprememba je brez dvoma določitev Vilne za glavno mesto Litve, ko je vendarle znano, da je od leta 1922, mesto v rokah Poljakov. Predvideva se, da bo prišlo radi tega do ponovnega spora med Kovnom in Varšavo.

Politične beležke

Izd volitev v Nemčiji in pokret za «Anschluss» v Avstriji

Izd volitev v Nemčiji je napravil na avstrijsko javnost različne vtise. Zmaga nemških socialnih demokratov je nekoliko zmešala štrne pristajem gibanja za takozvani «Anschluss», t. j. priključitev Avstrije k Nemčiji. Voditelji tega gibanja so namreč v zadnjem času posvetili svoje delovanje akciji za izenačenje avstrijske in nemške zakonodaje, kar bi se moglo zgoditi samo v slučaju, ako bi na Dunaju in v Berlinu vladali enaki vladi. Radi sedanje politične konstelacije v Nemčiji pa je ta predpogoj odpadel, ker bodo socialni demokratje, če bodo vstopili v vlado, brez dvoma predlagali, da se izvrše gotove spremembe v nemškem kazenskem zakoniku, ki gotovo ne bodo po volji avstrijski vladni večini, v kateri imajo — kakor znano — glavno besedo krščanski socialisti. Zato prevladuje v dunajskih političnih krogih mnenje, da bo treba akcijo za unifikacijo obeh zakonodaj začasno odložiti za boljše čase. Zanimivo je pa pri tem, da se na Dunaju pričakuje na razširitev gibanja za «Anschluss». Avstrijski socialni demokratje, ki do sedaj niso bili prav nič navdušeni za združitev Avstrije s Hindenburgovo Nemčijo, imajo namreč sedaj radi zmage levih črskih strank v Nemčiji povod, da se ogrevajo za «Anschluss», dočim bodo meštanske stranke, ki so bile do sedaj nositeljice te ideje, prevzele vlogo kritičnega opazovalca, ki so jo do sedaj igrali socialisti.

Avstrijski skrajni nacionalisti za nasilno spremenitev avstrijske ustave

Te dni se je vršil v Köflachu pregled članov avstrijske velenacionalistične bojne organizacije «Heimwehr». Ob tej priliki je njen načelnik inomostski odvetnik dr. Steiner podal nekatero zanimivo izjavo. Med drugim je dejal, da so «heimwehrovc» vedno pripravljene žrtvovati svoje življenje za domovino, da pa zahtevajo zase pravico, da se poslušajo njihov glas v vsakem vprašanju državne politike. Tudi se ne bodo pustili razpustiti in razorožiti, marveč se stavijo na razpolago vladi za spremenitev državne ustave.

Novo volitve v Avstriji

V dunajskih političnih krogih prevladuje mnenje, da vlada ne bo sklicala zbornice na daljše zasedanje pred poletnimi počitnicami, nego da bo rešitev važnejših predlogov odložila do jesenskega parlamentarnega zasedanja. Ta namen vlade ni po volji zlasti političnim činiteljem v zveznih deželah, ki težko pričakujejo sanacijo deželnih financ. Toda tudi sicer položaj vlade ni povoljen, ker mora tudi pri jesenskem zasedanju parlamenta računati z novo obstrukcijo opozicije proti državnemu proračunu, kajti opozicija hoče na ta način dokazati nezmožnost sedanje vlade, ki v celem letu ni bila v stanu udeležiti niti enega važnejšega zakona. V splošnem prevladuje prepričanje, da se je sedanji vladni režim preživel in da bi bilo najbolje, da se zbornica razpusti in razpiše nove volitve, ki bi pripravile tla novi koaliciji. Po razpoloženju, ki vlada v vrstah krščanske socialne stranke, se da sklepati, da ta stranka pri bodočih volitvah ne bo sklepala kompromisov z nobeno drugo stranko, marveč da se bo otresla balasta velikomestne stranke in nastopila samostojno.

Stolica za slovenske jezike in literatura na ženevski univerzi

Prosjetni minister ženevskega kantona je izdal te dni dekret, s katerim poverja docenta Karcevskega, da predava na univerzi v Ženevi o slovenskih jezikih in književnosti. Docent Karcevski je bil do nedavno nameščen pri ruskem pedagoškem uradu v Pragi in ima za seboj cel niz znanstvenih del iz statistike. Letos bo predaval na ženevskem vseučilišču o ruskem jeziku ter iz književnosti o Tolstoju.

Prvi čehoslovaški kardinal

Ko bodo urejene škofije na čehoslovaškem, s čemer sta zaposlena polnomočni minister dr. Krofta in papežev nuncij Ciriaci, bo praški nadškof dr. Kordač imenovan kardinalom, ki bo obenem prvi kardinal v čehoslovaški republiki; drugi kardinal bo bodoči slovaški nad-

škof, ki pa ni še izbran. Kakor zatrjuje poučeni krogi, bo to imenovanje veliko iznenadenje za javnost. Potemtakem bo imela čehoslovaška dva kardinala; enega je — kakor znano — imela že pred vojno. Bil je to praški nadškof in pozneje olomuški kardinal Skrbensky, ki je po razpadu moral odstopiti radi svojega protidržavnega in protičeškega mišljenja. Sedaj dobiva apanažo od sedanjega olomuškega nadškofa, od katerega prejema apanažo tudi zadnji praški nadškof pred prevra-

tom grof Hayn, ki živi kot patrijarh v Rimu.

Kongres slovenskih botanikov na čehoslovaškem

V okviru VI. kongresa čehoslovaških zdravnikov, prirodoslovcov in inženirjev se je vršil te dni v Pragi II. kongres slovenskih botanikov. Na kongresu so bili zastopani poljski, ukrajinski, ruski, bolgarski in čehoslovaški vseučiliščniki. Jugoslovenski vseučiliščniki so se oprostil, da se ne morejo udeležiti kongresa.

šev, ki priznajo slovenščino za svoj materni jezik.

Pripomnimo naj, da avstrijski nacionalistični tisk ta protipredlog odklanja kot nesprejemljiv.

Po 24 letih iz vojnega ujetništva

Pred dnevi se je povrnil v Pulo iz ruskega ujetništva kmet Minal Vorič, iz vasi S. Brice pri Sanvencintiju. Ob izbruhu vojne so ga pobrali k vojakom in tako je prišel na rusko fronto v Karpatih, kjer so ga v februarju 1915 zajeli Rusi. Ko je vojna končala se ni več povrnil in njegova žena je bila že zdavnaj ubopala, da ga bo še kdaj videla. Kdo popiše njeno začudenje in njeno veselje, ko se ji je spet prikazal na domačem pragu!

Vorič bi vedel marsikaj pripovedovati; mnogo je doživel v poslednjih 14 letih. Po raznih dogodivščinah so ga Rusi spravili v Turkestan, kjer je ostal, dokler ga ni rešil in spravil v domače kraje italijanski konzulat v Moskvi.

Nalezljive bolezni v našem mestu

V tednu od 20. do 26. t. m. so bili v našem mestu sledeči slučajji nalezljivih bolezni: davica 2, škrlatica 3, legarjeva mrzlica 4, paratifus 1, ospice 49.

Iz tržaškega življenja

Železničarjeva nezgoda

Jako nevarno prigodo je doživel včeraj popoldne 33-letni železničar Josip Fanolli, stanujoč v ulici Udine št. 47. Okoli 15. ure je mož spremljal tovorni vlak št. 6340, ki je vozil v prsto luko V. E. III; med drugim je imel nalogo, da odpre vrata, skozi katere je imel voziti vlak. Ko je opravil ta posel, je Fanolli hotel skočiti na lokomotivo, toda ker gre tam proga tik mios kladišča, je obdržal med zidom in lokomotivo. Strojvodja je sicer naglo ustavil vlak in tako preprečil, da ni Fanolli prišel pod kolesa, vendar pa je zadobil precej hude poškodbe po obeh nogah. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki je prihitel na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti približno 2 tedna.

V morje je padla

Med nesrečniki, ki v opoldanskim in večernim urah pohajkujejo pred parniki v prosti lukki prežeč na kuhinjske ostanke, je tudi 51-letna Ana Fonta, bolhna ženska, ki je ostala sama in brez vsake pomoči na tem božjem svetu. Kakor navadno, tako se je nesrečna ženska tudi v nedeljo zvečer nasitila z ostanki iz kuhinje, ki jih je dobila na nekem parniku v prosti lukki. Ko je pa nato hotela s parnika na kopno, je na mostiču izgubila ravnotežje ter padla v morje. Pomorščaki, ki so to videli, so jo sicer kmalu potegnili na suho, toda kljub temu se je reva pošteno napila umazane morske vode, pomešane z nafoto, ki je plavala na njeni površini. Ker se je radi tega nesrečna ženska počutila jako slabo, jo je zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, dal prepeljati v mestno bolnišnico. Njeno stanje je precej resno.

Nezgoda starke

V spremstvu svoje snabe Antonije Lukša je včeraj popoldne prišla iskat pomoči v mestno bolnišnico 83-letna Josipina Lukša, stanujoča na Proseku št. 184. Starca, ki je skoro popolnoma slepa, je okoli 14. ure hotela sestiti doma na klopi, pa je pri tem padla vznak ter so ranila na glavi. Ker je zdravnik spoznal, da rana ni nevarna, je bila Lukševa po potrebni pomoči prepušljena domaći negi.

Otrok utonil v luži

Pri Sv. Mariji Magdaleni zgor. se je v nedeljo popoldne pripetila tragična nezgoda, pri kateri je izgubilo življenje komaj 2 in pol letno dekletce. Pri igri v bližini domače hiše se je otroče približalo veliki luži, ki je nastala radi obilnega deževja v zadnjih dneh, padlo vanjo in utonilo. Kmalu potem je našel revico oče, ki jo je preselil v bližnjo bolnišnico; toda bilo je seveda že prepozno. Ubohičica je bila že mrtva. Trupelce je ostalo v tamošnji mrtvašnici na razpolago sodni komisiji.

Iz gostilne v bolnišnico

67-letni trgovski agent Peter Posan, stanujoč v Kopru, se je v nedeljo popoldne mudil z nekaterimi prijatelji v neki tamošnji gostilni, odkoder se je okoli 19. ure odpravil proti domu. Ko je bil že na pragu, se je obrnil, da bi pozdravil nekatero znanco, ki so ostali v gostilni, toda pri tem se je spodtaknil ob stopnicu pri vratih in padel tako nesrečno, da si je pretresel možgane. Siromak je bil prepeljan v tukašnjo bolnišnico, kjer so ga sprejeli v precej resnem stanju v kirurški oddelku.

Kolesarji, ki ne znajo voziti

Neki neroden kolesar, katerega istovetnost je ostala neznanca, ker je po nesreči previdno odkuril, je včeraj jutraj podri v ulici S. Marce 15-letnega Antona Triglojeva, stanujočega v ulici Scuole nuove št. 1. Pri padcu se je fant hudo opraskal po rokah in obrazu. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je sam zatekel.

— Slična nezgoda je doletela včeraj jutraj 45-letno Ivanko Brandolin, stanujočo pri Sv. Ivanu Vrdela št. 824. Ko je šla mimo vojašnice v ulici Rossetti, se je neki kolesar zaletel vanjo in jo podrl. Morala je iskati pomoči v mestni bolnišnici, kjer ji je zdravnik izlečil več prask po obrazu, ozdravljivih v 8 dneh.

Tržaška porota

Detomorilka Marija Percich obsojena na 4 leta ječe

Po obrambnem govoru odv. dr. Jeleritz-Ilessija, ki je, kakor smo poročali, branil detomorilko Marijo Percich, je povzel besedo odv. dr. Kamilo Poillucci, drugi braniatelj obtoženke. Odv. Poillucci v uvodu svojega govora porotnike, kako je sploh mogoče, da mati umori lastnega otroka, ne da bi bila blazna. «Pomislite, gospodje porotniki, pravi odvetnik Poillucci, «Scarabero iz umiljenja. Svetovale ji je, ko se je bližal trenutek poroda, naj si oskrbi vse potrebno. Toda trenutek je prišel nepričakovano. Kdaj je Percicheva umorila otroka? Ako je res, kar pravi obtoženka, da je namreč zabodla lastno dete šele v sobi, in ako je res, da je dete živelo le par trenutkov, kakor pravijo izvedenci, tedaj je Percicheva prerezala vrat že mrtvemu otročiču. To bi bilo dovolj za oprostilno razsodbo. In ni dovolj dejstvo, da je kri tekla iz rane, da se dokaže nasprotje. Tudi iz mrtvega telesa teče kri, ako je telo še gorko. Obtoženka ni priselaga svoje nedolžnosti in ni jokala tako samo zato, da bi omečala porotnike. Plakala je v času, ko v dvorani ni bilo porotnikov. Obvladovala se je tekot obravnave, kolikor se je pač mogla.

Drž. pravdnik odgovarja

Pravi v kratkem govoru, da je absurdno trditi, da je Percicheva zaklala že mrtvo dete in da se tudi ne more pridružiti mnenju, da bi Percicheva ne bila niti v delni nezavesti v trenutku zločina. Tržaški dnevnik jo je imenoval «zver» in zverji nimajo pravice do človeškega umiljenja.

Odgovor odvetnika Poilluccija

Branitelj smatra odgovor drž. pravdnika za neumestno. «Vedno sem si želel v tej dvorani tožitelja ne zavitega v jekleno tugo, ampak obdanega s človečanskim umiljenjem.

njem. Želel sem si v tej obravnavi, da ostane tožitelj v mejah svoje naloge, toda v tej obravnavi vidim človeka, ki ne more obvladati svojega plamenitega nagnjenja napram otrokom. Toda vi, gospodje porotniki, ste prisegli, in morate biti nad vsemi strastmi, nad vsemi predsodki in ako vam obravnava pravi, da morate izdati pravorek za oprostilno razsodbo, morate to storiti. Ako se izvedenci dognali, da je dete umrlo koj po porodu, tedaj je bilo že mrtvo, ku ga je mati ranila. To naj vas vodi pri razsojanju. Ni tudi potrebno, da je človek blazen v pravem pomenu besede, da izvrši zločin v nezavestnem stanju. Pomislite na nesrečnico, od vseh zapuščenico, zasovraženo celo od Scarabjeve, ki ni hotela imeti sitnosti v hiši. Pomislite na bitje, ki v najhujšem trenutku življenja ne dobi dobre besede in tolažbe v strašnih bolečinah poroda, potem doženite njeno duševno stanje.

Ne mislite, da ji storite krivico, ako ji podate usmiljeno roko, ki naj jo potegne iz teme ječe, kajd trdo se je pokorila za kar je storila. Pomislite, da je trenutek ljubezni skoraj stal to žensko življenje. Oprostilna razsodba bo potrdila princip socialne enakosti.

Neki porotnik po govoru branitelja zahteval pojasnil glede smrti deteta, zato odloči predsednik, da se zaslusita izvedenca dr. Xydfas in dr. Ferraris.

Izvedenca sta zaslusana hkrati. Pravita, da je otroče živelo par minut.

Predsednik: Par minut zamora pomeniti četrt ure?

Izvedenca: «Je mogoče.»

Preds.: «Ali je mogoče, da je obtoženka prerezala vrat že mrtvemu detetu?»

Izvedenca: «To je izključeno. Razne okoliščine nam dajejo gotovnost, da je dete bilo živo. Kri je vdrila tudi v želodec, ko je bil vrat prerezan.

Branitelj odv. Poillucci zahteva preiskavo duševnega stanja obtoženke, toda predsednik zavrne to zahtevo.

V svojem pravoreku so porotniki potrdili vprašanje krivde, a tudi vprašanje dolne neodgovornosti za dejanje.

Razsodba

Na podlagi tega pravoreku porotnikov je naposled predsednik objavil razsodbo, glasom katere je bila Marija Percicheva obsojena na štiri leta ječe.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Birma v Gorici

V nedeljo in ponedeljek se je vršila v Gorici birma. Videti je bilo precej birmancev in birmank.

Optanti v Juljski Benečiji

Pripravljali odbor optantov je sklical za nedeljo dne 27. t. m. občni zbor, da odobri pravila novemu društvu, ki nosi ime «Associazione fra gli optanti danneggiati di guerra». Na dnevnem redu je bila nadalje volitev odbora, ki naj s pomočjo pravnih zastopnikov spravi to kočljivo zadevo v pravi tek. Optanti so imeli sicer že prej odbor v dosego vojne odškodnine, ali bile so mu vezane roke, ker vojni oškodovanci niso bili združeni in ni dosegel pravih uspohov. Sedaj je tudi ta ovira odstranjena in odbor bo mogel uspešno delovati v okviru pravih. Za danes bodi omenjeno samo to, da člani tega društva ne bodo imeli do izplačila vojne škode nobenih stroškov, izvemšji enkratnega prispevka petih lir. V eni prihodnjih številki bomo še pobilje pojasnili to akcijo, danes pa svetujemo vsem optantom - oškodovancem, naj prijavijo svoj pristop in pošljejo pet lir za poštno in pisarniške stroške, ki jih bo hnel odbor z razpošiljanjem okrožnic in tako dalje. Občni zbor je imenoval za predsednika g. Frana Znidarsiča, ravnatelja v pokouju, kateri je strankam na razpolago vsak torek, četrtek in petek od 11. do 12. in od 3. do 5. ure popoldan (Piazza Cesare Battisti št. 5, pritičje). Tudi ostali odhorniki so vsi ugledni goriški meščani. Vsi dopisi naj se pošiljajo tajniku g. Egonu Sternu, Via Contavalle št. 2, Gorizia. Dostavljamo š. da imajo edino le vpisani člani pravico do brezplačnega društvenega in pravnega zastopstva.

Sestava novih volilnih imenkov.

Prefekt goriške pokrajine je razposlal vsem podežatim in prefekturnim komisarjem svojega območja okrožnico, v kateri jim po odredbi ministrstva za notranje zadeve nalaga sestavo novih volilnih imenkov glede novega volilnega zakona, pri čemer jim lahko služijo prejšnji volilni seznami kot podlaga. Ti novi volilni imeniki morajo biti sestavljeni najkasneje do 30. junija 1928.

Goriški izvorni trg dne 27. in 28. maja

Na oba binkoštna praznika je prišlo na trg mnogo manj blaga, ker pač naše ljudstvo - sponštuje praznike in opravlja le ona dela, ki so ravno neodložljiva. Sicer pa tudi blaga ni in ono malo črešenj, kar dozoreva, je sproti pobrano. Na prvi binkoštni praznik je bilo tako pripeljanih na trg oko. 150 kvintalov črešenj, na drugi praznik pa le okoli 120 kvintalov. Ker ni tudi na drugih izvornih tržiščih blaga, je bilo povpraševanje po goriških črešnjah tem živahnije. Cene črešnjam so posebno v ponedeljek toliko poskočile, da se kmetje skoraj niso vedeli, kako ravnate ter po kakem cenil prodajati svoj sad. V nedeljo so šle n. pr. navadne bele črešnje po L. 2,40, črne pa po L. 3,50-3,80, v ponedeljek so pa bele poskočile celo na 3,40-3,60, črne pa na L. 4-4,50. Torej na vsak način na jako lepo višino. Kaka bo cena prihodnje dni? Kot sploh pri sadnem izvozu katere si bodi vrste sadja, tako se tudi pri črešnjah ne da prerokovati cena. Težko, da se bodo obdržale na dose-danji višini, pač pa je gotovo, da bodo imele letos vsesok prav lepe cene. Povrtnine je bilo sredi praznikov le malo na trgu, zato so se pa Sparglji dvignili na 3,50, ter grab v nedeljo na 1,60, v ponedeljek na 1,50. Vreme se je vsaj za silo v toliko spametovalo, da ne rosi več vsak dan. Nagla zoričev v lepem, toplen, vrenemu bi imela vpliv na nadaljni razvoj trga. Za dobrih štiriinajst dni bomo imeli sv. Vida. Zelo se bojimo, da letos sv. Vid ne bo črešenj sit. Vsaj po naših hrih-bih ne.

Korijera ob motorno kolo.

Med Vipavo in Ajdovščino je v nedeljo popoldne trčila korijera, ki je prihajala iz Postojne, ob motorno kolo, ki je imelo pri sebi dvokolesni vozček. Motorno kolo se je popolnoma strlo. Več ran je dobila ženska, ki se je vozila v «sidecaru».

Kolesa, ki letajo brez lastnikov.

Ni ga skoraj tedna, da bi ne poročali, kako je izginito zdaj tu zdaj tam kako kolo. Tatovi so se pridobili v svojem poslovanju že veliko izurjenost in še večjo držnost. Kjerkoli dobe kolo, čigar gospodar se je bil le za hip odstranil od njega in ga brez varstvih pusil pred trgovino ali v kakih vseh ne morejo potlačiti svoje želje; neka tajna sila jih vleče in njemu, hipoma sedejo nanj in bliskoma so okoli vogla. Posebne pisarne, kjer ima občinstvo mnogo opravila, so pravo torišče tet poklicnih tatov. Ze večkrat je izginito iz veže Trgovskega doma kjer ima fašistovska stranka svoj sedež, kako kolo. Zadnji slučaj se je pripetil zemljemercu Humbertu Ulivieri-ju, članu fašistovskega direktorija. Njemu je lepo kolo vredno tisoč lir, izginito. Oblasti obveščene o tej tatvini, iščejo krivca. — Kolesarji, ne bodite prevemarni, pritrдите povsod svoj kolo z veržico ali pa naprosite koga, naj vam čuva kolo, dokle niste opravili svojih poslov. S dvo-

ZVONKO LOZAR:

Sueški prekop

[Nadaljevanje. Glej tudi «Ed.» od 22. in 24. t. m.]

Po očitnem odpadu Lessepsa a se je sestala študijska komisija še enkrat meseca septembra 1865 ter skušala doseči z njim sporazum, a zaman; Lesseps je šel svojo pot. Radi tega pa se komisija ni odpovedala svoji nalogi, nego je bila prepričana, da Lesseps ne bo uspel ter da bo ona gradila prekop. Nameravala je sklicati komisijo inženirjev, ki naj bi odobrila zadevne načrte, pa jo je tudi to pot naglo delujoči Lesseps prehitel. Se preden se je komisija sestala, se je obrnil Lesseps v imenu Saïd Paše do vseh evropskih držav s povabilom, naj pošljejo k od podkralja sklicani komisiji svoje zastopnike v svrhu odobritve prekopne črte. Mednarodna komisija se je sestala 30. oktobra 1865, a e ni bavila s predloženi načrti, nego je sklenila, da prouči zadevo prekopne črte sama na licu mesta. To nalogo je izvršila do januarja 1866 ter po sialo o tem egiptovskemu podkralju kratko poročilo.

Prva seja mednarodne komisije se je vršila 23. junija 1866; navzočih je bilo 8 inženirjev, katerim se je pridružil še pet drugih inženirjev in raznih strokovnjakov. Posebno važnost je polagal Lesseps v sodelovanje Negrelli-ja, v katero je ta tudi privolil, a to je v dovoljenjem študijske komisije, ko je žubila zagotovilo, da ne bo izključena od sodelovanja.

Prvi seji je bilo predloženih pet osnutkov prekopov, dva za direktno zvezo, a drugi trije za indirektno zvezo obeh morij.

Največje nesoglasje je vladalo, ko je bilo treba določiti, ali naj bo Aleksandrija izhodišče prekopov v Sredozemsko morje, ali ne. Zagovorniki indirektno zvezo so poudarjali važnost Aleksandrije za svetovno trgovino, katera bi ji bila po direktnem prekopu odvzeta. Manjša dolgotrajnost direktnega prekopu bi bila po njihovi trditvi le namišljena prednost, ker parniki, ki plovejo iz Trsta, Marseille-a ali Malte v Indijo, ne morejo pustiti Aleksandrije ob strani; zato da je vseeno, ali napravijo isto pot v notranjosti ožine, ali pa ob njenem obrežju. Tudi na tehnične težave in posebno na te, so opozarjali pristaši direktno zveze, v prvi vrsti na neobhodno potrebne ogromne stavbe pri Tineh, katere bi zahtevale mnogo let dela in veliko denarja. No, zagovorniki direktnega prekopu so znali te in vse druge protipredloge pobiti, pomisleke tehničnih težav tem lažje, ko je staval Negrelli predlog, naj se prenese izhodišče direktnega prekopu iz Tineh v stari Saïd, s čimer bi se prekop sicer podaljšal za 6 km, zato pa bi se imelo že nedaleč od obrežja zadostno globino morja. Tem in drugim tehničnim dokazom komisija pač ni mogla oporekati, le Angleži so bili še vedno protivni, medtem ko so bili vsi drugi za direktni prekop in so v tem tudi zmagali.

Drugo, tudi pereče vprašanje je bilo vprašanje zatvornic, za katere se je zavzemala večina ne samo radi različne višine obeh morij, radi katere bi bila voda v strugi nestalna, nego tudi zato, ker bi se lahko vzdignila pri prekopu z zatvornicami prekopna struga za 1½ m in s tem prihranilo izkopavanje 17 milijonov m³ materijala. Temu je zopet opredelil Negrelli, trdeč, da bi se to, kar bi se prihranilo na izkopavanju, v toliko večji meri izdalo za napravu visokih nasipov, ki bi bili v tem slučaju potrebni v Slanih jezerih. Kar se pa tiče nestalnosti vode v prekopni strugi, bi ta držala po zagotovitvi Negrelli-ja, v ravnovesju 330 milijonov m³ obsegajoča jezera, preko katerih bi bil prekop napeljan. V tej točki se komisija dolgo ni mogla zediniti; rešitev je prinesel šele Liussos, hidrograf francoske mornarice, ki je predlagal, naj se začasno opustijo zatvornice, ker se itak lahko naknadno postavijo. Temu predlogu so se pridružili tudi angleški pomorščaki; bil je sprejet.

Vsa druga vprašanja so bila razmeroma hitro rešena. Najmanjša globina prekopu je bila določena na 8 m, širina od Sueza do Slanih jezer v višini vodne gladine na 100 m, a na dnu druge 64 m; od Slanih jezer do Saïda pa na 80 in 40 m. Malo več posla so dala komisiji vprašanja pristaniških naprav v Saïdu in Suezu, medtem ko so bila vprašanja razsvetljevanja vhodov v prekop, brodov, brzojave, oskrbe pitne vode t. d. precej hitro rešena.

Delovanje komisije je bilo po šestih sejah 25. junija 1866 zaključeno, prej je bil še določen odbor z nalogo, da sestavi poročilo, katero bi tvorilo, po pripoznanju posameznih članov v mednarodni komisiji, končno veljavni načrt sueškega prekopu.

Vest o odločitvi komisije za direktno prekopno črto brez zatvornic je vzbudilo mnogo pozornosti in zanimanja; Lesseps je delal na to, da prodre to zanimanje do angleške vlade, ki je bila radi egoističnega in monopolističnega duha lorda Palmerstoneja najhujša nasprotnica Sueškega prekopu. Angleški mogotci so uporabljali vsa sredstva, da odvrnejo Carigrad od pripoznanja egiptovskega fermana in ga pripravijo do privo-

litve v angleški monopol za zgradbo železnice preko Efirata v Indijo. Lesseps je tudi tom kljuboval, da, imel je celo pogum, podati se v medvedov brolg, s tem namreč, da je potoval po večjih mestih Anglije, kjer je predaval o Sueškem prekopu. Predavanja so bila dobro obiskana, povsod so se pripravljale ankete, katerih sklepi so bili vedno v prilog prekopu. Ti so v bistvu sličili sklepu londonskega meetinga, katerega je predložil Lesseps v spomenici angleški vladi. Na interpelacijo Berkeley-a je moral odgovorjati na spomenico v parlamentu lord Palmerstone; ta je očitno izjavil, da dela angleška vlada že petnajst let vse mogoče, da prepreči gradbo Sueškega prekopu in da nima sedaj nikakega razloga, nasprotno delati. Razen tega je on prepričan o nemožnosti prekopu, pa naj si bo iz tehničnega ali pa gospodarskega stališča, a kar je glavno, prekop je nasproten političnim in gospodarskim interesom Anglije ter konkurent železniške zveze Aleksandrija - Suez, kateri daje on na vsak način prednost.

Lesseps se je odločno bojeval proti Palmerstoneju; obrnil je nje-

gov govor sebi v prid. Naslovil je na cesarja Napoleona III. spomenico, v kateri pravi, da, ako dela Anglija že petnajst let vse mogoče za zgradbo Sueške železnice in v preprečitev prekopu, ne da bi se ozirala na mnenje kakke prijateljske države, zakaj se ne bi smela truditi Francija za zgradbo prekopu, ki bi bil vsemu človeštvu v prid. S tem je dal zadevi nacionalno barvo in podžgal francoski ponos: Koncesionar Francoz, Sueški prekop francosko delo: Francija proti Angliji! Vsi generali in vse trgovske zbornice Francije so se postavile proti Palmerstoneju ter pritiskale na vlado, da podpre Lessepsa v Sueški stvari.

Tudi Avstrija je bila naklonjena Lessepsu; posebno znamenit je bil govor avstr. finančnega ministra barona Bruck-a ob priliki otvoritve železniške proge Ljubljana - Trst kot zadnjega dela železniške črte Dunaj - Trst. (27. julija 1867). Mesec pozneje je prišel Lesseps tudi v Trst, kjer ga je glavni agent Sueškega prekopu Revoltella sijajno sprejel ter imel v tržaški trgovinski zbornici onega svojih ognjvitih govorov. (Konec v četrtkovi številki).

Razne zanimivosti Indijanerce

Indijanerce smo imenovali dljaki one male zvezke, ki so imeli na naslovni strani sliko, nanašajočo se na vsebino, v pestrih barvah, ki so imeli - nič več in nič manj - točno štiri in šestdeset strani, ki so popisovale dogodivščine z Indijanci, boje s temi divjaki, trpinčenje ujetnikov in končno osvoboditev iz ujetništva in ki so stali vsi enako brez izjeme po petnajst krajačev izvod. Na stotine teh zvezkov smo prebrali, trpeli s tepenimi, vriskali z zmagovalci in se skrivali pred lokavimi divjaki. Niti opazili nismo, kako so se dogodki na zadnjih dveh, treh straneh kar tako podili in kako so bili prijazni ljudomili, srčni, drzni in premeteni belokožni vedno na zadnji strani (knjige namreč) rešeni in kako sta se po uspehi rešitvi vzela on in ona, da sta imela še pred zaključkom povesti v zadnjem odstavku od šestih do dvanajstih otrok, kakor je bil pač tedaj pisatelj radodaren in podjeten.

Te indijanerce imajo svoj izvor v Ameriki, njihov osnovatelj je bil pa tiskar E. F. Beadle okoli leta 1860.

Na nekem potovanju po Nebraska je prišel ta Beadle v ne-ljubno dotiko z Indijanci, pri čemer se je seznanil z življenjem po širnih prerijah in pragozdovih. Sklenil je, dati svojim sodržavljanom mesto miroljubne in po večini uvožene književne hrane iz preteklosti novo svežo hrano iz ameriške divjine in sicer za malenkostno ceno desetih stotink. Založniki, ki so čuli o njegovem načrtu, so se mu pomohovali, toda Beadle je štedil leta in leta, dokler ni pridobil za svoje načrte tiskarja in izdajatelja v osebi Orville-ja F. Victorja. Ta Viktor je bila daljnovidna glavica. Takoj si je najel celo kopo sposobnih pisateljev. Prvi zvezek iz založbe Beadle-jeve je bila «Maleaska» ali «Indijanska žena beloga lovca». Ta zvezek, ki je bil literarno in slovnično precej na višku, se je prodal prvo leto v 300.000 izvodih in da so uživali tudi drugi Američani in ne samo Angličje, je bila ta povest prevedena na pet drugih jezikov. Še v istem letu, t. j. l. 1860, je izdal Beadle novo povest «Seth Jones» ali «Obmejni ujetniki». Uspeh: 750.000 izvodov in prevodi na sedem jezikov. Sledili so zvezki za zvezki, na milijone so jih pozirali ameriški in inozemski dečki.

Ob času prvih velikih knjižnih uspehov Beadle-ja se je začel William Gilbert Patten, tedaj pomočnik v nekem mlinu, literarno udejstvovati. Prej navedeni založbi je prodal svoji dve prvi povesti, dobil zanje tri dolarje, za tretjo je dobil že pet in sedemdeset, za četrto sto in petdeset, za peto celo dve sto in petdeset dolarjev, kar je bilo v oni dobi zelo lep honorar. Pisal je po večini dogodivščine iz indijanskega življenja.

V New-Yorku se je seznanil Patten z drugimi pisatelji, ki so tudi delovali pri Beadle-jevi založbi, z Johnom Coryelom, Josephom Badgerjem, Buffalom Billom in drugimi. Ko so popisali indijansko življenje že od vseh strani in ko so izčrpali v tem oziru vso svojo domišljijo, je ustvaril pisatelj Coryell nov tip in sicer tip ameriškega detektiva «Nick Carter-ja» in Beadle-jeva založba, ki je tavalala doslej le po nepreglednih prerijah in gostih pragozdovih, je

preselila območje svojih junakov iz proste narave v velikomestno obzidje, kjer so delovali razni zločinci, toda le do tri in šestdesete strani, kajti na štiri in šestdeseti strani se je pojavil tako gotovo, kakor je Bog v nebesih, «Nick Carter» in uklenil hudodelce, katere so zaman zasledovale državne varnostne oblasti. Začela je torej nova doba. Oblika zvezkov in cena je ostala ista, tudi slika na ovoju je ostala prav tako krvavo rdeča in zavistno rumena kakor prej, izpremenili so se le junaki, puška je bila odstopila svoje mesto revolverju.

Diletantje kot izumitelji

Številni velikih izumov niso napravili izučeni tehniki in strokovnjaki, marveč genijalni lajki. Za celo vrsto epohalnih uspehov se mora zahvaliti znanost diletantom, ki so večkrat brez znanja kakršnih koli tehničnih pravil razrešili najtežje naloge.

Največji fizikalni zakon, t. j. zakon o ohranitvi energije, je odkril zdravnik Julij Robert Mayer. Seveda ni vzela celovna znanost tega temeljnega fizikalnega dela na znanje, a tudi znameniti «anali za fiziko in kemijo», ki jih je urejeval profesor Poggenдорf, so zavrnili rokopis in niso hoteli tiskati Mayerjevega dela.

James Prescott Joule (1818. do 1889), ki je ugotovil mehanični ekvivalent gorkote, zasnoval mehansko teorijo gorkote in odkril ob enem kinetično energijo plinov, je bil pivovar v Salfordu.

Ime Ampere (1775.—1836.) je vsakomur znano. Vemo, da je Ampere oče elektrodinamike, toda malokomu je znano, da je ta «Newton elektrike» začel svojo znanstveno pot kot botanik in filolog (latinščina, grščina).

Njegov strokovni tovariš Faraday (1791.—1867.), ki je odkril elektrolitična pravila, izpremenljivost energije, diamagnetizem in benzol, je bil knjigovoz, čukler ga ni pozval zavod Royal-Institution kot profesorja za kemijo.

Zgraditelj prvega električnega stroja, ob enem izumitelj zračne sesalke in manometra, s čigar «magdeburškimi polukrogliami» smo se seznanili v šoli, Otto pl. Guericke (1602. — 1686.) je bil samouk.

Josip Fraunhofer (1787.—1826.) ni znal do svojega petnajstega leta ne brati ne pisati; bil je brusar stekla in izdelovalec zrcal, dokler ni izpopolnil in izumil mnogih optičnih instrumentov. Pozvan na optični zavod v Benediktbeurenu je odkril po njem imenovane temne črte v solnčnem šaru (spektrumu) in je izračunal dolgotrajno posameznih vrst svetlobe. Pravi izumitelj daljnogleda je bil očalarni pomočnik Hans Lippershey v Middelburgu

(1608.), medtem ko je sestavljal prvi ahromatični daljnogled angleški svitlokalos John Dollond (1706. do 1761.).

Tiskalec Friderik Keller je vpljal v izdelovanje papirja les (1823.) in izumitelj predilnega stroja za bombaž Rihard Arkwright (1732. do 1792.) je bil brivec.

Progladnik avstrijskih solišč Josip Hecker je izumil leta 1815. v Galiciji prvi petrolejski prehapilnik (destilacijski stroj), s katerim je postala nafta splošno gorilo in svetilo.

Izumitelj telefona Filip Reis (1834. do 1874.) je bil učitelj v Friedrichsdorfu in ta poklic je mnogo pripomogel, da se je smatral njegov izum za igračo.

Viljem Kress, ki je zgradil od leta 1877. do l. 1880. prvega letetelega zmaja in utri s tem pot modernim letalski tehniki, je bil izdelovalec klavirjev.

Izumitelj šivalnega stroja Tirolec Josip Madersberger je bil krojaški pomočnik in njegov so-udeležan Peter Mitterhofer, ki je izumil pisalni stroj, je bil kmečki hlavec.

Tudi oba, popolnoma neodvisna drug od drugega, izumitelja strelovoda, sta bila diletanta. Benjamin Franklin (1706. do 1790.) je bil milar, pozneje tiskar in Prokoj Divič, ki je rešil istočasno kakor Franklin vprašanje strelovoda, je bil župnik.

Edison, brezdvomno najgenialnejši izumitelj sedanje dobe, je samouk in je začel kot raznašalec listov.

Odmov senzacionalnega dogodka

Kakor smo svojčas poročali, je bila lani aretirana na Čehoslovaškem tolpa ciganov, ki je izvršila več ubojstev in roparskih umorov. Sprva se je tudi domnevalo, da so cigani jedli meso svojih žrtev, in to vest so raznesli nekateri listi po vsej Evropi ter pri tem slikali v jako čudni luči razmere na Čehoslovaškem; izrabili so dogodek tako daleč, da so predstavljali čehoslovaško republiko kot nekulturno državo, ki dela sramoto evropski civilizaciji. Pozneje se je pa izkazalo, da so bile vse te vesti neutemeljene ali vsaj zelo pretirane. Te dni so imeli časopisni priliko, da so se spet spomnili afera zločinske ciganske tolpe. V jetniški bolnišnici v Košicah je namreč umrl glavni obtoženelec cigan Josip Horvat in se na ta način odtegnil sodbi človeške pravice. Sodna obravnava proti ostalim obtožencem se bo pričela v kratkem.

Hotel za pijance

Varšavska občina je sklenila zgraditi poseben dom, kjer bodo naši zavetje vsi pijanci, ki jih bodo našli onemogle na cesti. V tem «hotelu» bo 14 postelj za moške in 5 za ženske; opremljen bo s kopalnico in s posebnimi celicami za takozvane nepoboljšljive pijance. Gradbeni stroški za ta «dom pijancev» so preračunjeni na 50.000 zlotov, notranja oprema bo stala 8000 zlotov, a stroški za vzdrževanje bodo znašali mesečno 6000 zlotov. Sredstva za zgradbo in vzdrževanje bo nudil fond za pobijanje alkoholizma ter globe, ki se bodo pobirale radi prestopkov proti antialkoholnemu zakonu. Razen tega bo tudi pijanec sam moral plačati stroške «zdravljenja», to pa seveda samo v slučaju, če bodo našli pri njem denar.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga s omeji poročtvom uraduje v lastni hiši Via Torre bianca 19, I. Telefon št. 25-67.

Sprejema navadne hranil. vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge na čekovni promet in jih obratuje

po 4%

Večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema «DINARJE» na tek. račun in jih obratuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. - Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kreglice. - Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (saic)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 15 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

VELIKI DOHODI POHIŠTVA dunajski tip, navadni in luksuzni. po zelo znižanih cenah. R. CAMONOV Viale XX Settembre 33

Na obroke Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenne, perilo, platno, površnice i. t. d. i. t. d. Via Roma 3, III. nadstropje

Božjast in druge živčne boleznii se ozdravijo uspešno s slovitimi praški in tabletami kemično-farmaceutičnega zavoda Cav. Clodoveo Cassadrini v Bolonji, ki jih predpisujejo najboljši kliniki sveta. ker predstavljajo najuspešnejše in gotovo ozdraviljenje. — Dobivajo se v Italiji in zunaj v glavnih lekarnah. — Zvezek št. 14 se pošilja brezplačno. 1124

Avtomobilska proga Trst-Lokev-Divača-Senožeče PODJETJE BRUNELLI Odmoli s trga Oberdan. Vožni red od 15. aprila. Iz Trsta v Senožeče ob 17.30. Iz Bazovice ob 18.—. Iz Lokve ob 18.15. Iz Divače ob 18.25. v Senožečah ob 18.—. Iz Senožeč v Trst ob 7.—. Iz Divače ob 7.20. Iz Lokve ob 7.30. Iz Bazovice ob 7.45. v Trst ob 8.30. Listki za tja in nazaj: Trst-Divača in nazaj L 13.—. Trst-Senožeče in nazaj L 16.—

ŠIRITE „Naš glas“ Mesečno družinsko revijo! Naročnina za celo leto 15 L. Naslov: Trieste, Casella postale 348

Dragocena knjiga zastoj Ugledni botanik, opat Hamon, je spisal knjigo, v kateri razlaga svojo metodo. — Dokazuje namreč, da morejo navadni zvrcti, sestavljeni po potrebi, ozdraviti sledeče bolezni: diabetes, boleznii srca, ledvic, revmatizem, hemoroidje, ženske bolezni, enteritis, arteriosklerozo, prehlade, pljučnico, slabokrvnost, malarijo itd. Ta knjiga se pošilja zastoj in poštinje prosto. Laboratorio Vegetale (Rep. F. 22), Via Solferino št. 20, Milan.

Table with train schedules: Odhodi in prihodi vlakov. Trst - Tržib - Portogruaro - Benetke (Južni kolodvor). Odhodi: 0.30 (m), 5.— (o), 6.05 (b), 8.25 (l), 8.35 (o), 10.20 (b), 15.— (b), 15.10 (o), 17.— (b), 18.20 (b), 18.30 (o), 20.15 (b), 21.50 (b). Prihodi: 5.— (o), 7.42 (o), 10.55 (o), 9.55 (b), 11.25 (l), 12.20 (b), 14.15 (b), 17.25 (o), 18.08 (b), 19.44 (l), 21.45 (b), 0.40 (b). Trst-Buje-Poreč (Državni kolodvor). Odhodi: 5.— (o), 9.45 (m), 13.55 (m), 18.25 (m). Prihodi: 7.50 (m), 12.— (o), 18.20 (m), 21.16 (m). Trst-Herpelje-Pula (Državni kolodvor). Odhodi: 5.35 (o), 8.15 (b*), 12.10 (m), 12.45 (b**), 15.30 (b*), 19.— (o). Prihodi: 7.40 (m), 9.42 (o), 14.10 (b*), 16.36 (b**), 19.30 (b*), 21.08 (o). * Vozi samo od 1. 7. do 30. 9. ** Vozi samo od 15. 5. do 30. 6. in od 1. 10. dalje.

Trst - Divača - Št. Peter - Peštojna (Južni kolodvor). Odhodi: 1.— (b), 5.10 (o), 7.30 (b), 9.05 (o), 12.— (o), 14.40 (b), 18.— (o), 19.05 (b), 20.05 (l), 20.30 (b). Prihodi: 4.— (b), 7.05 (o), 8.05 (l), 9.05 (b), 9.41 (b), 11.45 (o), 13.15 (b), 16.35 (o), 19.10 (o), 21.30 (b), 22.25 (o).

Trst-Gorica-Podbrdo (Državni kolodvor). Odhodi: 5.50 (b), 6.50 (o), 12.05 (o), 17.50 (b), 18.30 (o). Prihodi: 7.16 (o), 11.33 (b), 15.25 (o), 20.55 (o), 22.20 (b).

Trst-Gorica-Krmin-Videm (Južni kolodvor). Odhodi: 5.30 (o), 6.45 (b), 7.50 (o), 12.30 (o), 14.— (o), 15.50 (b), 17.15 (b), 19.15 (o). Prihodi: 7.42 (o), 9.20 (b), 12.10 (o), 14.55 (b), 17.52 (o), 18.51 (o), 20.25 (b), 23.10 (o).

Št. Peter na Krasu - Reka. Odhodi: 5.25 (m), 8.30 (o), 9.43 (o), 11.47 (b), 17.30 (o), 21.20 (o). Reka - Št. Peter na Krasu. Odhodi: 5.25 (o), 9.30 (b), 11.55 (m), 15.30 (b), 18.30 (o). Divača - Herpelje. Odhodi: 5.58 (m), 9.02 (b), 12.20 (m), 16.14 (o), 19.10 (m). Herpelje - Divača. Odhodi: 7.10 (m), 8.34 (o), 13.32 (o), 15.36 (m), 18.35 (b), 20.07 (o).

Gorica - Prvačina - Ajdovščina. Odhodi: 8.17 (m), 13.25 (o), 19.35 (m). Ajdovščina - Prvačina - Gorica. Odhodi: 4.10 (m), 11.15 (m), 17.05 (o). Pomen kratice: o — osebni vlak, b — brzovlak, m — mešani vlak, l — luksuzni vlak.

TISKARNA "EDINOST" Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu. - Razpolaga z najmodernejšimi črkami, okraski i. t. d. Linotype, secrettypje ter rotac. strojem. Naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. - Telefon 11-57. TRST, UL. SAN FRANCESCO d'ASSISI 20.